

Prisvärda miljöåtgärder på gården

Vill du få mer pengar över i resultaträkningen vid årets slut? Då finns det bara två sätt: öka intäkterna eller minska kostnaderna, säger Maria Fermvik som tar fram ekonomiska beräkningar i Greppa Näringen.

Fokus ligger ofta på intäkterna – att öka mjölkavkastningen, få mer betalt för spannmålen eller få ut mer EU-stöd. Greppa Näringens rådgivning syftar till att minska gårdens påverkan på miljön och klimatet. Inte sällan sker det genom förbättrat resursutnyttjandet vilket kan minska kostnaderna på gården. Sänkt inkalvningsålder, anpassad gödselspridning och vårbearbetning är några exempel på ekonomiskt lönsamma åtgärder som Greppa Näringens rådgivare föreslår.

Sänkt inkalvningsålder är bra både för ekonomin och klimatet

– Genom att sänka inkalvningsåldern från 30 månader till 24 månader minskas både kostnader och klimatgasutsläpp, säger Carin Clason, rådgivare på Växa Sverige. Besparingen per kviga är drygt 3000 kronor. Dessutom kan antalet kvigplatser minskas, vilket vid nybyggnation kan ge stora kostnadsbesparingar. Carin har räknat på en exempelgård med 80 mjölkkor och där minskar

antalet kvigor från 105 till 85 om inkalvningsåldern sänks från 30 månader till 24 månader.

– De totala produktionskostnaderna för samtliga kvigor på exempelgården kan minska med så mycket som 150 000 kronor per år inklusive eget arbete och finansiella kostnader, säger Maria Fermvik. Samtidigt minskar utsläppen av klimatgaser med ungefär 30 ton koldioxidequivaler per år vilket motsvarar ett årligt utsläpp från 10 bilar.

– Ett vanligt argument är att högre inkalvningsålder ger högre produktion, men forskning visar att det främst är kvigans vikt och storlek vid inkalvningen som har betydelse för kons framtida avkastning, säger Carin.

Sprid gödseln på rätt plats, vid rätt tid och på rätt sätt

Vid diskussioner kring växtnäringsbalanser anser Stefan Nypelius på LRF Konsult Gotland att det är intressant att även sätta kronor och ören på växtnäringen.

– Det rör sig ofta om femsiffriga belopp för stallgödselns totala värde och åtskilliga tusenlappar som kan sparas genom bättre utnyttjande, påpekar han. Det visar sig även i LRF Konsults ekonomiska analyser av mjölkföretag, där de med bäst lönsamhet har lägre kostnader för mineralgödsel än medelgården.

För att förbättra utnyttjandet av stallgödseln och därmed spara pengar gäller det att sprida vid rätt tillfälle, i rätt gröda och att snabbt bruka ner gödseln. Ibland kan väder och farbarhet göra att man inte kan sprida där det är tänkt. Då är det viktigt att rådgivningen gett lantbrukaren en känsla för de bästa alternativen för både plånboken och miljön. Ofta blir vissa fält ”favoriserade” då de ligger nära gården eller har bra farbarhet. På de fälten är stallgödselns värde lägre då den inte gör samma nytta som på fält med sämre näringsstatus.

– I dagsläget innebär det att ett förbättrat utnyttjande med ett kilo fosfor per ton kan motivera drygt fem kilometer transport, förklarar Stefan.

Vårbearbetning kan minska kväveläckaget med 25 procent

I många delar av landet finns möjlighet att söka miljöstöd på 500 kronor per hektar för vårbearbetning och i kombination med fånggröda blir stödet 1500 kronor per hektar.

– Vårbearbetning har blivit vanligt på de lättare jordarna, och tillsammans med fånggröda ser jag det som grunden i de miljöförbättrande åtgärderna. Det är också åtgärder som många kan genomföra. Att några få gör mycket räcker inte, vi når längre om många gör ”lite lagom”, säger Gustav Skyggeson, lantbrukare på Stenatorps gård i Halland. Vid vårplojning blir jorden varmare, vilket kan innebära tidigare sådd och att grödan kommer igång bättre. Effekten av stallgödseln kan förbättras då den kan spridas tidigt på våren och plojas eller harvas ner direkt efter. Det finns också stora möjligheter att spara in på körningar om man vårbearbetar. En sammanställning från fem gårdar i Halland visar att de i snitt går 340 kronor per hektar plus på vårbearbetning med miljöstöd.

– Överskottet kan de använda till att göra nya investeringar på sina gårdar, avslutar Gustav.

Genom att sänka inkalvningsåldern från 30 månader till 24 månader minskar man inte bara klimatgasutsläppet utan sparar också 3 000 kronor per kviga, säger Carin Clason, rådgivare på Växa Sverige.

www.greppa.nu

Greppa Näringen har sedan starten 2001 gjort över 33 000 gårdsbesök hos mer än 7 500 lantbrukare. Rådgivningen är kostnadsfri för lantbrukaren och är en del av arbetet med att uppfylla Sveriges miljömål: Ingen övergödning, Grundvatten av god kvalitet, Giftfri miljö, Begränsad klimatpåverkan och Myllrande våtmarker. Greppa Näringen är ett samarbete mellan Jordbruksverket, LRF, länsstyrelsen och lantbrukets rådgivningsföretag. För att bli medlem ta kontakt med länsstyrelsen.

greppa näringen